

DIARIOS POLSKI LA VOZ DE POLONIA

SEMANARIO DE LA UNION DE LOS POLACOS EN LA REP. ARGENTINA

BUENOS AIRES, JUNIO 29 CIERVIEC 1951

No. 2258

POPIERAJĄC IMPREZY, ORGANIZOWANE NA RZECZ BUDOWY DOMU POLSKIEGO — SPELNIASZ BÓW. NIEZ SWOJ OBOWIAZEK SPOLECZNY

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1541
FRANQUEO PAGADO
Concesión 2045

REDAKCAJ A ADMINISTRACJA:
Av. LEANDRO N. ALEM 641
Precio: 50 Centavos

ROK XXIX.

IGNACY J. PADEREWSKI

Tragicznym dzisiejszej sytuacji Polski sprzyja szczególnie doceńnię wielkiej postaci Paderewskiego, który dziesięć lat temu odszedł od nas na zawzię. Podbił swiat niezrównanym wirtuozostwem swojej gry fortepianowej, zasłynął własnymi kompozycjami, uchodził za jednego z najwybitniejszych ludzi swoich czasów. Dumni byliśmy z jego powodzenia i niespożytych sukcesów. Wdzięczni, że w ciężkich czasach nie miał nam w swoim przypominaniu świata Polskę. Przypominamy nam było słyszeć pochlebne uznanie dla sławnego rodaka. Za to przede wszystkim kochaliśmy go wszyscy.

— A poza tym? — "Owszem, gorący patriota, inspirator w sprawie polskiej prezydenta Wilsona, były premier z okresu wersalskiego, archybiskup filantrop, fundator kilku pomników — Polityk? — "Tak, naturalnie. Ale raczej dość nieszczerliwy. Ma oczywiście wielką zasługę: trzydziesty punkt Wilsona. Z rodakami jednak w 1919 roku nie mógł sobie poradzić".

Takie wyroki do 1939 roku ferowała opinia, nie tylko kawiarniana. Tak uczono patrzeć na Paderewskiego w szkołach, w publikacjach, w historycznych wspomnieniach. Tylko w okresie osobliwego zamętu ideowego "dwudziestolecia", w okresie wszelkiego rodzaju kryzysów i inicjatyw nie wyczuwano, iż Paderewski mógł być panować tak niedorzecznie sądy.

Grom wrożeń wstrząsnął Narodem. Dopiero znalazłszy się nad przepaścią powtórnie niewoli, w dramatycznym momencie przemowom Polacy dojrżeli prawdziwą wartość niepodległości i grzechy przeciw niej popelnione. I chwytając się ostatniej szansy ocelenia, z dzwinną powszechną determinacją, wzięli kierunek, wyrażający się dwoma nazwiskami: Sikorski i Paderewski. Jest zdumiewający, w tej decydującej chwili, tak spontaniczny wybór stojącego u schyłku życia, wielkiego patrioty i artysty. Z pewną nadzieją nie oczekiwano od Paderewskiego, jako Przewodniczącego Rady Narodowej na wygnaniu, jakiejś wielkiej aktywności, czy decydujących posunięć. Wiadomo było, że funkcję tę będzie pełnił honorowo, że na codzień zastępować go będą inni. Później więc, po dwudziestu latach septycznych uwag, nagle, w tak trudnym momencie, potrzebując tego dostojnego starca? Dlaczego akurat teraz jednogłośnie powołują Go na jedno z najwyższych stanowisk? Było to niewątpliwie wielkie zwycięstwo Paderewskiego. Zwycięstwo jego stanowiska, jego też, zawsze tych samych uwag od lat.

Dziś, w dzień decyzyjny, nie to było w 1939 roku w Paryżu, widzieliśmy, jak ta decyzja była słuszną, jaką szkoda dla Polski było tyloletnie niewykorzystanie zdolności i stosunków Paderewskiego.

Pierwszym głośnym politycznym obywatelskim czynem Paderewskiego jest ufundowanie w Krakowie, w 500-ną rocznicę bitwy pod Grunwaldem pomnika Jędrity. Obchodów patriotycznych, zwłaszcza w Galicji, w tych czasach było mnóstwo. Jedną z rzeczych okazji Paderewski

rewałd wybiera rocznicę Grunwaldu, to niewątpliwie, aby wskazać, z której strony grozi Polsce największe niebezpieczeństwo. Obie wojny światowe potwierdziły w całej rozciągłości jego przewidywania i słusność wskazań. Po wybuchu pierwszej wojny światowej zakładał z Henrykiem Sienkiewiczem w Szwajcarii Międzynarodowy Komitet Ratunkowy, który niesie wydawną pomoc Polsce. W 1915 r., w czasie jednej z wielu podróży do Ameryki, tworzy w Chicago Centralny Komitet Polski. Przez obie te instytucje przepływały setki tysięcy dolarów do Polski. Paderewski wygłasza setki przemówień, zagrzewa wszędzie do ofiarności, a z Londynu wydaje odezwę do cywilizacji a n e g o świata, apelując w niej o pomoc dla Polski.

W roku 1916-17, dzięki swojej przyjaźni z pulkownikiem House, uzyskuje dostęp do prez. Wilsona, którego pozyskuje dla idei odbudowania wolnego państwa polskiego z dostępnym do morza. Znajdźcie w późniejszej swym wyraz w punkcie trzydziestym sławnych "Czternaście punktów" Wilsona. Pozyskanie Stanów Zjednoczonych dla idei niepodległości Polski jest wielką historyczną zasługą Paderewskiego. Na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat jest to bodaj jedyny sukces Polski w stosunkach z państwami Zachodnimi, które, jak bardzo mało kogo, obdarzały Paderewskiego bezwzględnie zaufaniem.

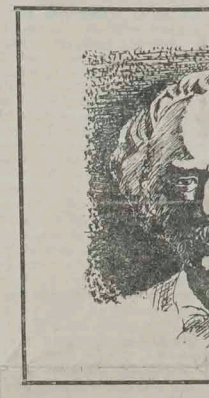
Przybywszy w 1919 roku do Poznania, gdzie obecnością swoją przyczynia się do wybuchu Powstania Wielkopolskiego, udaje się następnie do Warszawy, aby objąć szefostwo Rządu i Sprawy Zagraniczne. Reprezentując razem z Romanem Dmowskiem Polskę w 1919 r. w Paryżu, podpisuje następnie, jako delegat Polski, Traktat Wersalski. Wśród międzynarodowych polityków cieszy się wielkim autorytetem i wielokrotnie ratuje nie tylko państwo Polskie, ale i innych państw europejskich.

Jules Cambon, wielki dyplomata francuski, przewodniczący Rady Ambasadorów, człowiek który patrzył z bliska na działalność Paderewskiego w Paryżu podczas konferencji pokojowej, pisał: "Nawet gdyby nie był Paderewski, zdziałabyłby niezmiernie wiele, dzięki swemu talentowi politycznemu".

W Warszawie, zwalczany przez lewicę, a nie zgadzający się też całkowicie z kołami prawniczymi, w jesieni 1919 roku rezygnuje z premierostwa i wkrótce opuszcza Polskę. Powraca do zaniechanej — dzięki zahowaniu polityką — pracy koncertowej. Przemieszcza kontynenty, entuzjastycznie wszędzie witany, przyjaźniąc się z panującymi, politykami i najwybitniejszymi ludźmi tych czasów. Ufundowuje w tych latach pomniki: Wilsona w Poznaniu i pulk. House w Warszawie. Daje niezliczone hości koncertowe, na cele dobroczynne. Cierpi, z niezmierną troską interesuje się sytuacją Polski. Gdy 29 lipca 1920 roku, w okresie dla Polski najcięższym, zapada w Paryżu decyzja podziału Śląska Cieszyńskiego, przekraczając najsmielszym oczekiwania czeskie, Ignacy Paderewski pro-

testuje przeciw tej decyzji, pisząc list do przewodniczącego Międzynarodowej Rady Najwyższej, Milleranda, w którym, w odniesieniu do ludności Śląskiej pisze, jako o "najwięcej świadomej swej narodowości i najwięcej jednolitej z całej Polski".

W 1932 roku, w odpowiedzi na rewizjonistyczną propagandę niemiecką, wygłasza w Nowym Yorku, w czasie przyjęcia zorganizowanego przez amerykańsko - polską Izbę Handlową, światną mowę polityczną w o-

W niedzielę, dnia 29 czerwca 1941 roku, w Hotelu Buckingham w Now Yorku Paderewski zamknął oczy, mówiąc: "Wierzę mi: Polska powstała".

bronie naszego dostępu do morza. Wszystkie wystąpienia, o dużym rezonansie międzynarodowym, i ileż większe miałyby znaczenie, gdyby Paderewski nie był już postacią zupełnie prywatną.

Zaniepokojony, zwłaszcza po roku 1934, ryzykownymi ekspe-

rymentami naszej polityki zagranicznej oraz totalitarnymi skłonkami obozu rządzącego, podejmując w jesieni 1936 roku, wraz z gen. Sikorskim, Witosem i Korfartym, inicjatywę porozumienia między stronnictwami: P.S.L., N.P.R. i Ch.D., nazywanego później, od miejscowości w Szwajcarii, gdzie się odbywały narady, "Frontem Morges". Porozumienie to, wydawnie przyczyniło się do konsolidacji Stronnictwa Ludowego i Stronnictwa Pracy, ma wielką zasługę politycznego zreorganizowania społeczeństwa polskiego. Obok głębokiej troski o panowa-

ADAM KRZEMINSKI

KRAINA LUDZI ZAPOMNIANYCH

wa nasza cywilizacja, jest objętością, a jaką Zachód przyjął ujarzmiemieniami związanych z nim od tyłu stuleci narodów Europy środkowo-wschodniej przed komunistyczną tyranią Moskwy.

W wielu wypadkach nie to zresztą coś więcej niż objętością, świeżo londyński "Observer" (z d. 27 maja), donosząc o odczytach, jakie wygłasza obecnie w Trzecim programie B. C. prof. E. H. Carr, zaznaczył, iż prof. Carr "stał się podczas wojny znanym w kręgach politycznych jako propagator dobrowolnego odstąpienia Europy wschodniej pod zwierzchnictwo rosyjskie" i jako autor artykułów, idących w tym kierunku. "W swym stosunku do przeszłości i teraźniejszości — dodaje "Observer" — prof. Carr określa się jako "realista". Odrzuca on liberalne stanowisko wobec wyzwoleń i uchyla się od wypowiedziania sądów moralnych o zachowaniu się krajów czy polityków. Bohaterami przeszłości są dla niego nie ludzie z wielkimi ideałami, ale ludzie, którzy osiągnęli sukces. Nauczmy państw powinni odznaczyć się bezwzględnością; stał, we dle jego poglądu, zmilka wszelka różnica moralna między władcami mi Rosji a kierownikami państw demokratycznych".

Czy jednak prof. Carr jest w tym zakresie wyjątkiem? Niestety, na Zachodzie namnożyło się w ostatnich latach pisarzy i polityków, którzy zajmują stanowisko podobne, choćby dawali mu wyraz w postaci bardziej zwolnowionej. Wydał im się, że przypinają do zatwierdzonej wiadołności panowania sowieckiego nad stiu z górą milionami Europejczyków za Żelazną Kurlana, działając na rzecz utrzymania pokoju, a tym samym przysługując się swemu krajowi, ba, nawet całej ludzkości. "Realizm", to równie wpatliwego gatunku co "realizm" prof. Carr'a, jak zresztą bieżące wypadków dobiegaj dobiegają. Niemniej stanowi on dotąd podstawę i uzasadnienie oficjalnej polityki państw zachodnich.

Do "realizmu" tego dostosowała się w znacznej mierze prasa i publicystyka Zachodu. O położeniu w krajach za Żelazną Kurlana do niedawna albo pisało bardzo niewiele, albo też przeważały, nierozdnie i teraz jeszcze, relacje tendencyjne, korzystne dla narzuconych reżymów komunistycznych. W parze z tym szło, a często i idzie nado, oczernienie tych krajów jako rzekomo skrajnie zacofanych i obcych zupełnie humanistycznym i demokratycznym tradycjom Zachodu. Laskawy w tym względzie wyjętek czyni się dla Czechosłowacji na ogół jednak chodzi o wytworzenie w społeczeństwach zachodnich przekonania, że ostatecznie narodem Europy środkowo-wschodniej nie stała się wielka krzywda, skoro same nigdy nie zostały innych form ustrojowych i cywilizacyjnych.

Tak to owi "realistyczni" politycy i publicyści Zachodu wypłacają się narodom, które przez stulecia powstrzymywały lub przynajmniej opóźniały niszczycielskie burze, idące od wschodu na Europę. Nie jest to jednak, na szczęście, postawa powszechna. Są i na Zachodzie ludzie, którzy nie godzą się z całkowitem granic naszej cywilizacji na linie Lubeka—Triest. Nie zamarła też jeszcze całkowicie wrażliwość na gwałcenie podstawowych praw człowieczeństwa, gdziekolwiek by to zachodziło.

Świadczą o tym, między innymi wypowiedziami księcia Kotlickiego, ostatni list pasterski archybiskupa Westminstera kardynała Griffina, poświęcony przesiedlowaniom religijnym w krajach za Żelazną Kurlana. Nie pochwalał katolików brytyjskich powiadać trzeba, że nie dadzą się oni nikomu wyprzedzić w żarliwym manifestowaniu swojej łączności duchowej z tą właśnie, wciąż zagrożoną przez najzdyb wrogów chrześcijaństwa od wschodu i zachodu, częścią Europy. Idą po drodze wytyczonej przez dwóch wielkich, a niezjętych już przyjaciół Polski: G. K. Chestertona i kardynała Hinsleya.

Ogłoszony właśnie list pasterski kardynała Griffina poświęca szczególną uwagę losowi, jaki spotkał archybiskupa Berona — niedawno więźnia hitlerowskiego obozu koncentracyjnego w Dachau, a dziś więźnia innego reżymu, antychrześcijańskiego.

"Od lewej strony" — mówi kardynał Griffin — przeszło 200 tysięcy w tych krajach poniosło śmierć przez egzekucję, a 1700 tysięcy zostało na wziętione... Będąca nam, nie jest nie dobrą polityką mieszczą się w wewnętrzne sprawy innych narodów. My jednak odpowiadamy, że troszczymy się o podstawowe prawa jednostki ludzkiej, że sądzimy jesteśmy z troską i powodu negocjacji praw, zagwarantowanych przez Kartę Narodów Zjednoczonych, że zdajemy jesteśmy w wielu wypadkach troską z powodu odwołania wolności kultu religijnego, zagwarantowanej przez traktaty pokojowe.

"Niekiedy wyszli nasze mogą nam się wydawać daremne, powinnymy w nich jednak wytrwać choćby z i tobie, w pokonanie gwałbielców, że nie zapomnieliśmy mężczyzn i kobiet zamkniętych w ich więzieniach.

Musimy uczynić swym obowiązkiem starannie się o to, by nasi bracia uwieszeni za Żelazną Kurlana nie przeszli do krainy ludzi zapomnianych".

Kardynał Griffin mówi tu o obowiązku religijnym i moralnym. Toczona jest dzisiaj wydrzyna wykarzują i niewątpliwie wykazywać będą z coraz większą wyrazistością, że także w interesie Zachodu, jak najbardziej "realistycznym" pojętym, jest nie dopuścić do tego, by Europa środkowo-wschodnia stała się "krajem ludzi zapomnianych" i ostatecznie porzuconych. (B.P.)

Copia del texto del telegrama remitido el 17 de junio de 1951 a las 17 hs. por el Presidente de la Asamblea de la Unión de los Polacos en la Argentina al Excmo. Sr. Presidente de la Nación

Excmo. Señor Presidente de la Nación, General Juan Domingo Perón, Casa Rosada.

La Asamblea Anual de los delegados, representando a la totalidad de la colectividad polaca organizada en la República Argentina, presente en nombre de todas las asociaciones participantes el homenaje máximo y más sentido por sus realizaciones históricas en pro de la soberanía política y económica de la amada Nación Argentina y para lograr y practicar la política social y la dignidad de los hombres de trabajo, los que constituyen también la mayoría de los miembros de nuestra colectividad.

Aprovechamos esta grata oportunidad para expresar la más profunda admiración por su dignísima esposa Doña Evita Perón por su gran obra social y humanitaria en beneficio de todos los humildes y necesitados.

La Asamblea considera como su grato deber solicitar a su Excelencia se digne aceptar los agradecimientos sinceros y profundos por la hospitalidad proverbial hacia los inmigrantes practicada por el Superior Gobierno de la República, y sus firmes directivas. Asimismo reiteramos nuestros votos más fervientes de ventura personal y felicidad de sus Excelencias por la grandeza y prosperidad de la República Argentina, nuestra Patria común.

Firmado: SAMUEL L. O. KOSTROWICKI
Presidente de la Asamblea

Tekst depeszy wystąonej do Prezydenta R. P. Augusta Zaleskiego

Excelentissimo Señor Presidente August Zaleski
Londres.

Panu Prezydentowi Rzplitej, Zjazd Powszechny całej zorganizowanej Polonii argentyńskiej przesyła zapewnienia oddania i podziękia za niekalkule utrzymanie standardu Niepodległości, składając z serc płynące życzenia owocnych prac na rzecz wspólnego celu i najwyższych zadość całej emigracji polskiej pod jego przewodnictwem.

Przyjmuje Zjazdu

Audycja radiowa w niedzielę, 1-go lipca br., godz. 14.30, poświęcona będzie 10-letni rocznicy śmierci Wielkiego Polaka i Muzyka, IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO.

Dr. ROMAN CIECHANOW

Dzień książki w Argentynie

Rok rocznic w dniu 15 czerwca. Argentyna obchodzi dzień książki. Książka jest, nietylko najwzrostlejszym przedmiotem kultury i refleksyjnym, ale intelektualnym, ale równocześnie jest produktem wielkiego przemysłu, który w Argentynie zatrudnia około stu tysięcy rodzin.

Podczas ostatniej wojny przemysł wydawniczy w Argentynie miał olbrzymie możliwości i w rzeczywistości opnował rynek 20 republik amerykańskich. Przed rokiem 1938, ten monopol eksportowy należał do Hiszpanii, ale rewolucja, a potem wojna światowa odcieły od niego brak papieru, trudności. Eksport książek z Argentyny osłabł przez to, ale w tym czasie, w Argentynie istniała kłosa druski firm wydawniczych, które dotychczas eksportowały 70 procent swej całkowitej produkcji. Eksport książek wynosił np. w roku 1947 — 20 milionów tomów, w 1948 — 12 milionów. Spadek stopniowy eksportu, spowodowany brakiem papieru trudności komunikacyjnymi, brakiem drzewa i t. p. umożliwił rząd do przyznania firmom wydawniczym kredytów. Największymi rynkami zbytu książek argentyńskich jest Chile, Columbia, Meksyk i Urugwaj.

Istnieje szersza opinia, iż wydawnictwo książek nie potrzebuje pomocy rządowej, gdyż "protekcjonizm" i sztuczne zachowanie do produkcji intelektualnej nie daje rezultatów. Większa ilość książek, drukowanych w Argentynie, należy do autorów zagranicznych; w roku 1948 wydrukowano 1371 tytułów autorów zagranicznych, 761 autorów argentyńskich. Stałyca wydawnictwo, zwłaszcza dokładna technika podająca działy i podaje książki, daje nam możliwość zorientowania się o stanie kultury. Trudno w tym krótkim artykule analizować te cyfry. W roku 1949 na 122 nowo angielskich i amerykańskich, 28 francuskich i 103 tłumaczeń z innych języków opublikowano tylko 61 noweli autorów argentyńskich.

Największym konkurentem przemysłu wydawniczego argentyńskiego jest Hiszpania, która nie licząc na wizję intelektualną i tradycje przywiązania do produkcji intelektualnej, przez dłuższy okres czasu żądne z ilustrowanych pism porządnych argentyńskich nie miało debutu w Hiszpanii, która z swej strony udzieliła firmom nietylko kredytów, ale z wolnością ile do podatków, opłat i t. p., tak iż eksport książek hiszpańskich w roku 1945 ośmiogłaz liczył dwa i pół miliona tomów. Przeważnie w roku następnym, jedna tylko Cuba sprowadziła z Hiszpanii około miliona książek. Argentyna nie stosuje żadnych ograniczeń ze stosunku do książek sprowadzonych z Hiszpanii.

W dniu 15 czerwca, to jest w dniu książki oraz w ciągu całego następnego tygodnia inaugurujemy w Buenos Aires cały szereg wystaw bibliograficznych. Jedną z nich mieści się w dawnym Cabildo, inna na Uniwersytecie gdzie wystawiono dzieła z XV i XVI wieku, równocześnie odbyły się odczyty.

Problem wydawniczy w Argentynie jest jednym z najbardziej skomplikowanych zagadnień, którego szerzej rozwinięcie nie pogodził musi interwencji przemysłu ze swobodą rozwoju kulturalnego. Istnieją w Argentynie liczne stowarzyszenia o celach kulturalnych, broniące interesów autorów i wydawców. Obok tak zw. "Camara del Libro" (związku wydawców) istnieje związek przyjaciół książki, związek miłośników bibliotek i związek pisarzy argentyńskich. Wszelkie inicjatywy organizacyjne obchodzą dzień święta książki, zastawiają się jażki, aby nietylko podnieść produkcję przemysłową i eksport, ale aby pobudzić do tej produkcji autorów argentyńskich. Wy-

NOWY POKAZ POLSKIEGO DOROBKU MALARSKIEGO

Nasz akwaralista p. Zygmunt Koszowski, który po długich wędrówkach po Europie i obu Amerykach osiadł, niemiejsz nadzieje, na stałe w Argentynie, nie jest już postacią nam nieznaną. Swego czasu w "Głosie" ukazał się wywiad z artystą, który przedstawił w artykule artystyczny program.

Wystawa urządzona w salach Galerii Van Riel (Florida 659) choć dość skromna pod względem ilości prac, nie zawiodła naszych oczekiwań pod względem ich jakości. Obrazy malowane są techniką śmiałą i szczerą pod względem i bezpośrednim impulsem otaczającej artysty przyrody, czy to w Laurencianos, czy Górach Szalichy, czy argentyńskich Andach.

Kolory jego obrazów są barwnie i czyste, krajobrazy pełne światła. Koszowski, który poświęcił całą swą pokraźną na wytworzenie, twórczo krajobrazom górskim narwał, bym nie tyle malarem samych gór, ale górskiego powietrza i przeprościwości górskiego powietrza, które wręcz czuje się prawie w każdym jego pejzażu skal, drzew czy wody. Efekty perspektywy uzyskane są nie tyle przez poprawny zestawienie koloru, co właśnie najwięcej świadczy o walorach czysto malarskich.

Pokazanie dorobku Zygmunta Koszowskiego jest czwartą z rzędu wystaw polskich na terenie Buenos Aires, które widzieliśmy w ostatnim czasie. Wystawa Karola Badury, urządzona przed parą miesiącami w tejże samej Galerii Van Riel, poświęcona była prawie całkowicie pięknu włoskiego pejzażu i architektury. Spotkała się ona z bardzo przychylnym przyjęciem całej tutejszej wielojęzycznej prasy i, niestety, bardzo słabym oddźwiękiem wśród naszej kolonii. Akwarele Ludwika Wiechickiego przyciągnęły nasz wzrok również w dużej mierze przez dobór motywów naszej gamy tematów. Wystawa ich, urządzona na terenie święto wtedy otwartego Domu Polskiego, i "trwająca" dotąd w czystej polskiej na Leandro Alem, przeznaczona była prawie wyłącznie na nasz wewnętrzny użytek. Twórczość sztalugowa Wiechickiego stanowi zresztą tylko drobny ułamek jego działalności artystycznej gdyż prace on głównie na polu dekoracji scenicznej, gdzie wyrobił sobie ustaloną i dobrze zasłużoną reputację.

Wystawa Piotra Pawliczaka, u-

Jedyna Polska Fabryka Mebli
Hurcor & Jasinski
Gavilán 2128 - T. E. 59-1243

Najnowocześniejsze i najsolidniejsze sypialnie, wykonane z pierwszorzędnej drewna zagranicznego można nabyć tylko w jednej!
FABRYCE MEBLI HURCOR I JASINSKI
Każdy kupujący w naszej fabryce zaoszczędza 40%

LIST DO REDAKCJI

W związku z listem do redakcji w Nr. 2234 Głosu Polskiego, w którym autor czytelniczek powołał się na "autorów" anglika z tytułu filmu "Autorytet", B. S. As. Terald w sprawie ewangelizacji człowieka pań w reklamach sobie przedstawia opinie w tej sprawie zamieszczoną w art. 281 "Wiadomości" pod nagłówkiem "Ciebie żądają Madame...".

W rokueszłym Rząd Argentyński podpisał umowę płatniczą z Meksykiem celami ułatwienia wzajemnej wymiany książek i pism periodycznych na pół miliona dolarów i udielił wydatkom 80 milionów dolarów. Wszystko to może podziwiać nie eksport, lecz hymnality nie przyczyni się do zwiekszenia ilości autorów argentyńskich, być może bardziej skutecznym będzie przyznanie nagród przez "Comisión Nacional de Cultura" lub przez konkurs "Paña Argentina".

Zbliżenie narodów, a zwłaszcza narodów, mających w wspólny język, zależy w dużej mierze od wzajemnego zrozumienia. Tylko znieśienie ograniczeń celnych, dewizowych i transportowych i ułatwienie dostępu książek z zagranicy może przyczynić się do podniesienia kultury.

pozostaje z należnym szacunkiem
P. (?) Kuzan
Laguarda y Mitre
Quilmes.

W związku z ostatnią wystawą trzeba też podkreślić, że ceny obrazów nie były wygórowane i nie mogły dalać autorom przysług. Obligacje nie były nie na kieszeń bogatych snobów, lecz na skąd przeciętnego, kulturalnego widze, który woli poświęcić na ścianie oryginalny niż kupno obrazów.

Na te słowy wystawy p. Koszowski wygościł w dn. 12 czerwca odczyt w temie samych lokalu Van Riel, który stanowił pod względem treści powtórzenie prelekcji, która miała miejsce w Klubie Polakim. Odczyt ten razem patronowany przez Instytut Kulturalny Argentyński, Kanadyjski i wygłoszony w jez. angielskim i hiszpańskim wzbudził B. duże zainteresowanie. P. Koszowski wyraził obecnym tłumy malarskiej techniki akwaralowej bezpodstępnie i należało mu tylko życzyć wielo powodzenia zarówno w jego dalszej pracy twórczej jak i pedagogicznej.

Marian Stagon.

KATOLICKI UNIwersYTET W LUBLINIE

Na katolickim uniwersytecie w Lublinie odbywają się obecnie egzaminy roczne i wydawanie dyplomów naukowych. Ceremonie są skromne i nie mają nic z bieżącej komunistycznej propagandy państwowych uniwersytetów w Polsce. Najtrudniejszym zadaniem młodzieży, wychodzącej z katolickiego uniwersytetu w Lublinie, jest znalezienie pracy w sowiezizowanym gwałtownie kraju. Pomimo obawy o przyszłość młodzieży katolicka garmie się do studiów na katolickim uniwersytecie. W obecnych warunkach jest rok szkolny umiarkowanie był przebiegnięty i wielu kandydatów nie mogło się dostać na studia. Z powodu trudności, stawianych przez reżym komunistyczny, uniwersytet lubelski nie może się nadbudowywać i może pomieścić jedynie trzy tysiące studentów.

Uniwersytet posiada następujące wydziały: teologii, filozofie, prawo kanoniczne oraz filologię. Prawo kanoniczne w tym uniwersytecie jest jedyną katedrą prawa kanonicznego w całej Polsce. Katedry tego prawa na uniwersytetach polskich zostały zniszczone przez komunistów w niema wiesci do Kościoła i całego chrześcijaństwa.

Najtrudniejszym obecnie zadaniem powstałego w roku 1918 uniwersytetu katolickiego w Lublinie jest zebranie funduszy na dalszą działalność. Reżym zakazał zbiorów publicznych, cofnął wszelkie subwencje i utrwalił i od samego początku swych terrorystycznych

MARCIN WRÓBEL
należa Rodakom dżinki pod budowa w
WIELKIM BUENOS AIRES
Słonec GRAN BOUEZ
(Am. 30) E. G. M. G. Belguard
45 minut z Estiro — wyprawy
na stacji
Również w CORDOBA
Zainteresowanych przyjmuję codziennie od godz. 13.30 — 19.30 w
CASA M. A. CIGORRAGA
c. SARMIENTO 459, 4 p. — biuro 9. T. E. 31 - 5192

ANTONI BOGUSŁAWSKI

Król Derwid

(Wiersz o Paderowskiem)

Gdy grał — bit piorunami; Gdy mówił — siał gromem,
Wstrząsał obradą grzechu w natchnieniu niidomem.
Ludzie oblicze, hwo grzywa: I — jak lew, pod ciemem,
Nietylko — wciąż czuwał. Nad ojezycznym losem.

Strunami klawiorku wleją srebrne nuty:
tu Menuet, łępkota pod błękitne nuty,
tam spierł się Krakowiek żródnym poniknem,
i nagle — wklął się w granit. Krakowiskim poniknem,
Ten ci był mistrz nad mistrze. Nad ludy i stromy
ze słowy i tonem miotłak odzaspoly.
I zachwylił się tronem, i przeżył ludy...
On modlił się Symfonią o prawdę, o cudy.

Wykładała syna żalobnicą — wdowca,
potem go, znów żalobna, w obec ziemi chowa.
Aż, gdy wleci spowrotem nad majestat króla,
swego króla Derwidu na sercu utula.

Z PRZYRODY I TECHNIKI

PARALIZ DZIECIĘCY. Doświadczanie, przeprowadzone w Mount Sinai-Hospital w Stanach Zjednoczonych, rzuciło nowe światło na zagadnienie dyspozycji przy paraliżu dziecięcym. Było zagadką, dlaczego n. p. w tej samej rodzinie, narzucone na zarazenie wirusem Heine-Medina, niektóre dzieci zapadają na to chorobie, inne nie.

Stwierdzono również, że kobiece ciężarne znacząco łatwiej zapadają na nią, niż inne w tym samym wieku. Doświadczenia na zwierzętach we wspomnianym szpitalu nasunęły przypuszczenie, że dyspozycje w tym wypadku zależą od zaburzenia równowagi w wydzielaniu hormonów. Przy ciężki silnie wydziela się cortison, jeden z hormonów nadnercza. Zwierzęta, zarazone wirusem Heine-Medina, dostawały porażkę w 18 proc. Jeśli równocześnie otrzymywały zastrzyk cortisonu, zapadły w 100 proc. Jeśli wreszcie zamiast cortisonu dano im zastrzyk hormonu przysiadki (mózgowej), dyspozycja na Heine-Medina była znowu normalna. Ponieważ przysiadka mózgowa poza cortisonem pobudza wydzielanie przeszło 25 innych hormonów nadnercza, należy przypuszczać, że wśród nich znajduje się jeden lub kilka antagonicznych w stosunku do cortisonu i tym samym podwyższających odporności na paraliż dziecięcy. Na związek cortisonu z tą chorobą wskazuje i fakt, że zwiększona dyspozycja występuje u dzieci wyceperanych nadmiernym wysiłkiem lub po wypuszczeniu migdałków. W obu wypadkach produkcja cortisonu jest wyższa.

WODE MORSKA możnaby pić po przedstąpieniu, lecz wysokie koszty destylacji uniemożliwiają stosowanie tej metody na szerszą skalę. Obecnie opatentowano w Szwajcarii aparat, przy którym destylacja wody morskiej wymaga zaledwie 1 litra oleju na tonę. Tajemnica polega na zastosowaniu ciśnienia 300 atmosfer. Dla techników pozostaje do rozwiązania tylko jedna trudność — wysyskanie oleju, który dobrze znosi tak wysokie ciśnienie.

ś. p.
Professor Dr. Inż. EI. LEON STANIEWICZ
B. REKTOR POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ
PROFESOR POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ
Zmarł nagle w Gdańsku dnia 22 stycznia 1951, w wieku 81 lat, pochowany w Warszawie na cmentarzu Powązkowskim, w grobach rodzinnych. Życie ewangelickie nauce i wychowaniu zastępów młodzieży akademickiej, której był całkowicie oddany.
Msza Święta za spokój Jego duszy odbędzie się w Kościele Polskim w Buenos Aires przy ul. Cabildo 1333, dnia 8 lipca 1951 o godz. 11.00.
o czem zawiadamiają przyjaciele i znajomy
Maria ze Staniewiczy i Stanisław
SLIWINSKY z Rodziną

JULIO GOLDBERG
Adwokat dyplomowany w Warszawie
Traductor Público Tłumacz Prisygły
Tłomaczca dokumentów ze wszystkich języków.
Paszporty "NO-ARGENTINO"
LAVALLE 1362, p. 3
Telefon 37-5422 BUENOS AIRES

FUTRA DAMSKIE
Po nader znijonych cenach i ułatwianiu w płataniu
Jan Królik
Przeróbki wykonuje się według najnowszych modeli
Calle PASO 282 T. E. 47 - 7416
2 kw. od Plaza Once (Minerere)

POLSKA KLINIKA DENTYSTYCZNA
CONSULTORIO DENTAL "PAVON"
M. KRUKOWSKIEGO
Dentystę dyplomowanego przez tutejszy Uniwersytet
Avda. Presidente PERON 488 (dawnej Pavón) AVELLANEDA
(4 kwadry od Av. Mitre — naprzeciw stacji kolejowej)
PRZYJMUJE: w poniedziałki, środy i piątki od godziny 14 do 20
Wstawianie zębów sztucznych — Leczenie — Plombowanie
i wrywanie bez bólu.
PORADY BEZPŁATNIE GWARANCJA DŁUGOLETNIA

Zygmunt Białobrzęski
Tłomacz Prziśleży
Tłomacz wszelkiego rodzaju do-
kumenty z języka polskiego na
hiszpański i z hiszpańskiego na
polski. Daje śluby w Urzędach
Stanu Cywilnego osobom nie-
znającym języka hiszpańskiego.
Urządza porady prawnej osobom
lub listownie za opłatą \$ 5.—
Przyjmuje codziennie od 9 rano
do 9 wieczór.
Ulica CHILE 672, piętro 2, dpt. 9
Tel. 33 (Avenida) 6388, Bs. Aires

PIERWSZA POLSKA KLINIKA DENTYSTYCZNA
Dyr. Dr. M. WEINBERG
Lekarz Dentysta ze Lwowa
OFICJALNY LEKARZ-DENTYSTA KOLONII POLSKIEJ
CORRIENTES 3170
T. E. 58-2244
Pierwszy i jedyny Polak-Dentysta dyplomowany przez Univ. Arg.
Rwanie i leczenie zębów bez bólu. Sztuczne, z najlepszego materiału
po cenach przystępnych. Gwarancja długotrwała. Porady bezpłatne.
Przyjeżdżających z prowincji załatwia się natychmiast.
Przyjmuje codz. od godz. 14 do 20; w niedziele i święta od 9 do 12
UWAGA: Rodacy są załatwiani osobście przez Dr. W. Weinberga
Dla członków organizacji specjalne ulgi i zniżki

Dr. Anna Neuman
lekarzka dyplomowana
przez Uniwersytet w Bs. Aires
przyjmuje:
w poniedziałki, środy i piątki od
16 do 18 godziny w OLIVOS —
calle SALTA 3235
i w wtorki od 15 do 17 godz. w
MERLO — Barrio Aguila Blanca
Wesawia telefonizacja: 741-3050

Dr. MARIANO RABINOWICZ
LEKARZ SPECJALISTA
Weneryczne. Syfilis. Krew. Osłabienie seksualne. Choroby
skórne. Reumatyzm. Nerki. Żółtek. Płuca. Choroby kobiece
Ślepa kiszka. Hemoroidy (bez operacji)
Godziny przyjęć: od 15 do 20; w niedziele i święta od 9 do 12.
Mówi się po polsku.
JOSE E. URIBURU 770, p. 3 (róg Córdoba 2200) T. E. 47-4970

CONSULTORIO DENTAL
"MITRE"
Dr. Adolfo Semeria
Ceny przystępne
Przyjmuje codziennie od 14 — 20
Mówi się po polsku
Gwarancja długoletnia
Av. MITRE 714 - AVELLANEDA

CHOROBY SKÓRNE — SYFILIS
Dr. Miguel Finkelberg
Lekarz Specjalista
CHOROBY: WENERYCZNE, KRWI, OSŁABIENIE SEKSUALNE
Godziny przyjęć: od 16 do 19; w niedziele i święta od 9 do 11
Mówi się po polsku T. E. 54-7593
CORRIENTES 5628, p. 1

SPECJALISTA CHOROBY
NERWOWYCH, UMYŚLOWYCH
I SEKSUALNYCH
Dr. Adolfo Wainer
Lekarz-Psychiatra
Przyjmuje w poniedziałki, środy
i piątki od 14 do 16; w inne dni
po uprzednim uzgodnieniu.
CHARCAS 2652 — T. E. 78-1894

BIURO ADWOKACKIE
Br. F. DYRGALLA Dr. CLEMENTE A. DIAZ
Wszelkie sprawy handlowe, cywilne i karne; sprawy pracy i płacy.
Specjalność: sprawy separacji i rozwodowe.
Ułatwiają załatwienie spraw w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,
Min. Zdrowia Publicznego i Ministerstwie Pracy.
Godziny urzędowania: od 18 do 20
Poniedziałek i środa: wtorek, czwartek, piątek i sobota:
REMEDIOS DE ESCALADA Q U I L M E S
Av. Pres. Perón 6741, T. E. 242-1589 calle Islas Malvinas 267

Dr. Helan Jaworski
Były lekarz osobisty
Mistrza Ignacego Paderewskiego.
Dyplomowany przez 4 Uniwersy-
tety: Lwów, Paryż, Lima, Madryt
Przyjmuje: we wtorki, czwartki i
soboty od godz. 17 do 19.
Sgo. DEL ESTERO 1258, p. 2, C
T. E. 26-0971

INSTYTUT POLIKLINIKA "INTERNACIONAL"
Dyr. Dr. G. R. CUTILLO — lekarz
Drugi moczowe — Choroby skóry — Lues
CHOROBY PŁCIOWE I KRWI
Klinika ogólna — Promienie X
Żółtek, Nerki, Drogi oddechowe
CHOROBY KOBIECE I GRUCZOŁÓW
Serce — Reumatyzm
Dr. CORTONDO — lekarz
Gardło — Nos — Słuch
Przyjmuje od 9 do 12 i od 15 do 21
Niedziele i święta od 9 do 12
TACUARI 1583
PLAZA CONSTITUCION

PIEKARNIA I CUKIERNIA
"LA POLONESA"
FELIKSA PYZNSKIEGO
Polska Stanowiona Rodakom pie-
czyzka i wyroby cukiernicze.
Przyjmuje zamówienia na wesela,
zarczynki i lunchy.
OBLIGADO 92-94 — Avelaneda
(wysokość Av. Mitre 2200)
T. E. 22-4923

Dr. W. Gradis
Lekarz dyplomowany
w Buenos Aires i Berlinie
Specjalista chorób wewnętrznych
i serca
Przyjmuje od godziny 16 do 19
CORDOBA 971, p. 2
T. E. 31-8816 Buenos Aires
Mówi się po polsku

REUMATYZM
CHOROBY SERCA
DROG ODDECHOWYCH:
ASTMA - ALERGIA
Dr. NUREZ (Lekarz)
Matr. 09758
Przyjmuje od godziny 9 do 12
i od 15 do 20.30
Niedziele i święta od 9 do 12
RIVADAVIA 3070
PLAZA ONCE

Fábrica de Tejidos de Seda
— de —
Pawłowski Hnos.
TACUARI 2278
Villa Industriales - 4 DE JUNIO
Choroby żółdka, jelit, odbytnicy,
wewnętrzne. — PROMIENIE X.
Dr. Sanchez Aizcorbe
PARAGUAY 1365
Od godziny 10 do 12 i od 15 do 19

Choroby Nerwowe
Dr. FILIPPINI (Lekarz)
Matr. 06572
CHOROBY SŁUCHU, NOSA,
USZÓW
Dr. MACCHI (Lekarz)
Matr. 08196
Przyjmuje od godziny 9 do 12
i od 15 do 20.30
Niedziele i święta od 9 do 12
RIVADAVIA 3070
PLAZA ONCE

AKUSZERKA
Anna Cherpowa
Dyplomowana
w Prawdzie i Buenos Aires
Przyjmuje codziennie
NAZARRE 3754
T. E. 53-0516 Buenos Aires

AKUSZERKA POLSKA
Dyplomowana przez Uniwersytet
w Prawdzie i Buenos Aires
Filomena Beneš Bilek
Przyjmuje codz. od 9 do 8 wiecz.
w niedziele — cały dzień
LIMA 1217 T. E. 23-4389

PASAJES DE LLAMADA
con
fecha de embarco fija

desde
GENOVA · NAPOLES
HAMBURGO · AMSTERDAM
VIGO · BILBAO · LAS PALMAS
LISBOA

Embarque en
Julio · Agosto · Setiembre

TERCERA CLASE UNICA
EN CAMAROTES
- Tarifas económicas -

Informes y Pasajes
CIA. ARGENTINA DE NAVEGACION
DODERO
FLOTA ARGENTINA
DE NAVEGACION DE ULTRAMAR
CORRIENTES 381 - T. E. 31-3181
BUENOS AIRES

OKULISTA
CHOROBY OCZU: Dr. A. LANDABURU
CHOROBY GARDLA, NOSA - USZU: Dr. O. BRIZZIO
Przyjmuje 10 — 12 i 15 — 21
SANTIAGO DEL ESTERO 1280 (Plaza Constitución)

KUPUJEMY BRYLANTY
złoto, biuterię kamienie szlachetne i półszlachetne i wszelkie przedmioty ze złota i srebra
PLACAMY NAJWYŻSZE CENY
"JOYA AZUL"
Mówi się po polsku
CHARCAS 893 T. E. 31-3906

BIURO ADWOKACKIE
Dr. ROMAN CIECHANOW Dr. ROBERTO ROIS
Sprawy cywilne, handlowe, spisywanie umów, zakładanie i rejestracja przedsiębiorstw. — Sprawy sądowe. — Ustawodawstwo Pracy. — Kupno i sprzedaż nieruchomości, tłumaczenia, śluby przez pełnomocn. Separacje. — Paszporty "no argentino". — Dokumenty z Polski.
Godziny, przyjęć od 10-tej do 12-tej i od 15-tej do 19-tej, w sobotę od 15-tej do 16-tej.
MAIPU 231, pierwsze piętro T. E. 34-1020 i 34-0601

PICCARDO Y CASTRO NEVAIRES
D. W. Dzewonowski
KANCELARIA ADWOKACKA
Sprawy cywilne, handlowe, spadkowe, małżeńskie, sporządzenie umów, pełnomocnictw i kontraktów, porady z zakresu prawa argentyńskiego i polskiego. Biuro tłumaczeń i metryk. Użytkowanie dokumentów w kraju i zagranicą, tłumaczenia dokumentów dla celów urzędowych, oraz opracowania korespondencji prywatnej, handlowej i technicznej we wszystkich językach europejskich.
Przyjcie codz. od 10 do 12 i od 16 do 19, oraz w soboty od 10 do 13
AVENIDA CORRIENTES 222, p. 18
Tel.: 32-0986; 32-3342; 31-2621 BUENOS AIRES

BIURO PRAWNICZO-HANDLOWE
Dr. MIGUEL ARAYA Dyrektor
Adwokat PIOTR ZALESKI
Sprawy handlowe. Spółki. Kontrakty. Sprawy karne. Spadki. Wypożyczenia mieszkalni. Zwolnienia, wydalenia i wypłaty przy pracy.
S E K C J A :
Licytacje, administracja własności, kupno i sprzedaż nieruchomości hipotecznej.
Godziny urzędowania od 17 do 20
Biuro: calle BALCARCE 621, p. 1, dpt. 2 - T. E. 39-4575 i 4576

Zegarmistrz-Jubiler
Mechanika precyzyjna
W. Onyszkiewicz
Gwarancja — Ceny przystępne
AVENIDA RIVADAVIA 17769
MORON
T. E. 659, Morón 0802

Klinika dróg moczowych
CHOROBY KRWI I SKÓRY
LUES
choroby płciowe i gruczołów
Dr. Miguel Mancuso
Przyjmuje: 9 — 12 i 15 — 20
Niedziele i święta: 9 — 12
SANTIAGO DEL ESTERO 1280
(Plaza Constitución)

Klinika Medyczna
DROGI TRAWIENNE: choroby żółdka — kiszka
Reumatyzm i Promienie X
Dr. OSCAR BRIZZIO - lekarz
(M.: 03612)
Przyjmuje: 9 — 12 i 15 — 20
Niedziele i święta: 9 — 12
SANTIAGO DEL ESTERO 1280
(Plaza Constitución)

KAPELUSZE DAMSKIE
"IRKA"
SANTA FE 3768, Telefon 71-7454
Subterraneo Canning — Palermo
Pól kw. od Ogrodu Botanicznego

FABRYKA MEBLI
Józefa Grzyba
Sypialnie, jadalnie, salony itp.
Wszelkie modele według projek-
tów własnych lub P. T. Klientów
VICENTE LOPEZ
A. Ahumada 1896-98 - Lintiers 393-95
T. E. 741-3052-4221